

N:o 126.

Af herr **Hj. Branting**, om befrielse för inkomst under 3,000 kronor från eventuel tilläggsbevillning.

I finansministerns yttrande till statsrådsprotokollet den 11 januari 1901 framhålles (sid. 10) att en tilläggsbevillning af 6,300,000 kronor för år 1902 skulle blifva nödvändig, särskildt för betäckande af de ökade kostnaderna för försvarets stärkande.

För min del vågar jag hoppas, att Riksdagens Andra Kammare *icke* skall finnas benägen att binda sig vid de vidtutseende förslag till ny härordning, som af Kongl. Maj:t framlagts, dels därför att frågan om den för vårt land lämpligaste försvarsorganisationen ingalunda kan anses vara slutgiltigt afgjord genom generalstabens nu framkastade förslag, men dels och icke minst därför, att de nödvändiga förutsättningarna för en i hela samhällslifvet så djupt ingripande omgestaltning ännu icke hos oss förefinnas. Vi kunna icke bilda en medborgarhär ur samhällsklasser, som man fortfarande vill hålla utanför den fullmyndige medborgarens rättigheter, vi få icke utlemna landets hela ungdom åt en militärjustice, hvars rättsbegrepp på intet sätt äro våra, och vi måste tillförsäkras de garantier för bördornas rättvisa fördelning, utan hvilka det hvarken blir möjligt att hålla dem inom rimliga gränser eller öfver hufvud att bära dem.

Men då det likafullt kan vara tänkbart, att Riksdagen kommer att för ökade militärbördor anvisa så betydande summor, att en tilläggsbevillning

för 1902 beslutas, vill jag för detta fall hemställa, att den dock åtminstone icke måtte uttagas efter de grunder Kongl. Maj:t föreslagit.

Finansministern frambåller sjelf på anförda ställe i statsverkspropositionen det önskvärda i att »skattefoten vid denna tilläggsbevilning kunnat göras i någon mån progressiv eller åtminstone att skattelättnaderna kunnat göras något mera omfattande». Med hänsyn till hela vår bevillningslagstiftnings oeffter rättlighet anser han dock det förra omöjligt och det senare »åtminstone möta en afsevärd betänklighet.»

Ehuru jag dristar hålla före, att han i båda dessa omdömen mycket öfverskattar svårigheterna, vill jag dock nu särskildt taga fasta på den ganska sväfvande form, han gifvit sin invändning mot en utsträckt befrielse för de lägre inkomstbeloppen — den sida af saken, som praktiskt nästan är viktigast, när det ju gäller ett arrangement blott för en öfvergångstid, till dess att förutsättningarna för en rationel progressiv beskattning otvetydigt förefinnas.

Då jag för min del anser, att redan nu utgående direkta skatter (till stat och kommun) alldeles oskäligt betunga just inkomstgrupperna från 800 kronor och upp till börjande medelklass-ställning, 2 à 3,000 kronor, hade det varit min önskan att till denna Riksdag föreslå sådan ändring i bevillningsförordningen, att det bevillningsfria afdraget väsentligen höjts för denna kategori af skattskyldige. Men då ett sådant förslag, äfven om det kunnat tillräckligt enkelt inpassas i nuvarande förordnings ram utan att samtidigt med skattelindringen beröfva talrika medborgare deras politiska valrätt, dock i de begynnande tilläggsbevilningsbudgeternas ära helt visst icke kunnat påräkna något som helst gehör, har jag för närvarande afstått derifrån, men nämner det här för att visa, huruledes, efter min uppfattning, hela denna inkomstgrupp under nu rådande dyra tider rättvisligen hade bort påtänkas med skattelindring i stället för med tilläggsbevilning.

Men må då dessa, som lefva och sträfva i relativt små och i regeln bekymmersamma förhållanden, åtminstone förskonas från ytterligare höjda skatter! I vårt på tullar och andra indirekta utskylder så öfvervägande byggda skattesystem betala de ju i alla fall, indirekt och direkt, redan en så hög procent af sin begränsade årsinkomst, att de — liksom naturligtvis *a fortiori* de breda lagren under dem — väl må ha fog begära, att möjligen nytillkommande försvarsskatter läggas helt på de medborgare, som verkligen ha råd att betala. Först så blir jemvigten något tillgodosedd, och hvad angår den påräkneliga inkomstens minskning genom att dessa grupper befrias, så torde redan en mycket lindrig progression, tillämpad

med all möjlig hänsyn till skattelagstiftningens ofullkomligheter, utan ringaste svårighet fylla den luckan.

Ehuru alla gränsbestämningar i dylika fall bli mer eller mindre godtyckliga, tillåter jag mig sålunda att föreslå,

att Riksdagen, derest tilläggsbevillning för försvarsändamål beslutas för år 1902, måtte besluta att derifrån befria alla upp till 3,000 kronors inkomst.

Stockholm den 27 januari 1901.

Hjalmar Branting.